

STRATEGIA DE DEZVOLTARE REGIONALĂ SUD-VEST OLTENIA

(DRAFT SEPTEMBRIE 2013)

Justificarea unei viziuni strategice

Definirea strategiei de dezvoltare a regiunii se întemeiază pe analiza aprofundată a situației economico-sociale existente, a nevoilor și a potențialului de dezvoltare, ținând cont totodată de oportunitățile și provocările din mediul intern și extern.

Capitolele anterioare ale PDR oferă o bază solidă pentru identificarea elementelor de potențial economic, social și tehnologic la nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia și, de asemenea, pentru definirea nevoilor de dezvoltare.

Pentru perioada 2014 – 2020, Strategia de Dezvoltare Regională este un document integrator, care își propune armonizarea politicilor și strategiilor existente în diferitele domenii ale vieții economice și sociale cu impact la nivel regional. Pentru implementarea Strategiei de dezvoltare regională și prin intermediul fondurilor europene este necesară asigurarea corelării acestora cu politica de coeziune a UE. În acest sens, au fost luate în considerare obiectivele europene promovate prin Strategia Europa 2020 și s-a asigurat corelarea cu obiectivele tematice și prioritățile de investiții, promovate prin propunerile de regulamente pentru perioada 2014 –2020.

Tabel nr. 1 Gradul de atingere a obiectivelor Strategiei Europa 2020 la nivel național și regional

Obiectiv principal	Țintă UE	Țintă România	Valoare actuală în România	Valoare actuală în regiune
Rata de ocupare pentru populația cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani	75%	70%	62,8%	63,8%
Procentul din PIB investit în cercetare-dezvoltare	3%	2%	0,47%	0,21%
Emisiile de gaze cu efect de seră	-20% față de anul 1990	-19% față de anul 2005	-11% față de anul 2005	N/A
Ponderele energiilor regenerabile în totalul consumului de energie	20%	24%	23,4%	N/A
Rata abandonului școlar timpuriu	mai puțin de 10%	mai puțin de 11,3%	17,5%	18%
Ponderele persoanelor cu vârsta între 30-34 de ani care au studii universitare	40%	26,7%	20,4%	14%
Reducerea numărului persoanelor amenințate de sărăcie sau excluziune socială	cu 20 milioane de persoane	cu 580.000 de persoane	40,3% din totalul populației se află în situație de risc	48% din totalul populației se află în situație de risc

Sursa: Eurostat, 2012

Abordarea urmărită din cadrul Strategiei propune o viziune largă care include activități care pot fi finanțate din multiple surse de finanțare (buget național, buget local, instrumente structurale/alte instrumente financiare).

Ca urmare a detalierii situației economico-sociale existente, pe baza analizei corelate a nevoilor, a potențialului de dezvoltare și ținând cont de direcțiile de orientare strategică europeană, considerăm că viziunea strategiei trebuie să asigure dezvoltarea durabilă și echilibrată a Regiunii Sud-Vest Oltenia.

Modelele de dezvoltare se bazează pe factorii creșterii economice. Modelul endogen are în vedere factorii fundamentali: teren (sol, subsol), muncă (forță de muncă) și capital (fizic și financiar). La acestea, modelul endogen adaugă progresul tehnologic. Toți acești factori conferă diferitelor țări avantaje comparative. Teoriile moderne pun accent pe avantajele competitive, în centru aflându-se resursa umană. De aceea, societatea spre care ne îndreptăm este definită ca societate inteligentă, bazată pe cunoaștere. Aceasta este și orientarea primordială trasată de UE pentru perioada 2014-2020.

Prin prisma acestor modele, în conturarea unei viziuni pentru Regiunea S-V Oltenia pe perioada 2014-2020 și de lungă durată se impune determinarea în primul rând a factorilor comparativi și competitivi de care dispune. Din analizele întreprinse în cadrul Profilului socio-economic rezultă evident că Regiunea S-V Oltenia este relativ mai abundentă în teren decât în populație sau în capital.

O ierarhizare din punctul de vedere al abundenței relative în factori ar fi: teren, populație, capital și progres tehnologic.

Factori de natura avantajelor comparative

- Teren: suprafața agricolă 1.803.084 ha din care arabila 1.252.722 ha și păduri 860.420 ha; ape: Dunăre, Olt, Jiu, Gilort, Motru; subsol: cărbune, petrol, gaze, sare, marmură, ape termale, ape minerale. Regiune relativ abundentă în teren (Dolj, Olt), în special agricol.
- Forța de muncă: populație 2.225.108, circa 32.762 studenți. Abundența relativă numeric dar deficitară profesional, mai ales nivel mediu.
- Capital: - fizic capacități active: energie electrică, hidro și termo, aluminiu, autoturisme, chimicale plastice și sodice, nave, materiale construcții, industrie ușoară, industrie agroalimentară.
  - fizic capacități inactive: locomotive, vagoane, transformatoare, mașini agricole, avioane, aparataj, îngrășăminte chimice, conserve.
  - capital financiar: economisire regională scăzută, investiții străine concentrate pe autoturisme și aluminiu. Deficit relativ de capital (fizic inclusiv infrastructură, financiar, mai ales investiții străine).

Factori de natura avantajelor competitive

- Existenți: poziție nodală rutieră (căi ferate, aeriană), muncă zile de lucru urban și sfârșit de săptămână rural.
- Emergenți: zona IT (programare), C/D electrotehnică și agroindustrială.
- Slabi: spirit antreprenorial educat, management profesionalizat, satisfacția consumatorului, spirit comunitar și asociativ.

Teoria economică Heckscher-Ohlin, confirmată în mare măsură în practică, indică faptul că țările și în cadrul lor zonele ar trebui să se concentreze pe activitățile și produsele intensive în factorul sau factorii relativ abundenți. De exemplu, dacă o țară dispune de mai mult teren decât populația (cazul Australiei sau al Canadei), ar trebui să producă mai degrabă produse agricole, care sunt intensive în teren (în cost terenul este important). Dacă o altă țară este relativ abundentă în populație (forță de muncă), comparativ cu terenul (cazul Japoniei) ar trebui să se specializeze în produse manufacturate, care sunt intensive în forță de muncă (în cost forța de muncă este importantă).

Pornind de la aceste premise de fapt și de raționament, viziunea pe termen lung conduce la concluzia că regiunea S-V Oltenia dispune în primul rând de un avantaj comparativ care poate deveni și competitiv prin ecologizare în domeniul agriculturii, în sensul larg al noțiunii: culturi agricole, pomicultură, viticultură, zootehnie, silvicultură, incluzând activitățile de prelucrare, localizate în zona rurală, în concept de dezvoltare rurală, cu atât mai mult cu cât populația rurală deține cea mai mare parte, în jur de 52% din populația regiunii, neluând în considerare faptul că și o parte crescândă din populația urbană își desfășoară activitatea parțial în mediul rural.

O astfel de prioritizare nu exclude opțiunea dezvoltării industriale, ci o ranforsează prin agroindustrie și, în mod necesar, prin întreaga gamă de producții industriale de tractoare, mașini agricole, autovehicule utilitare, produse chimice, materiale de construcții și multe altele legate de agricultura propriu-zisă.

Adăugate la pilonii industriali deja existenți, sector energetic, metale neferoase, autoturisme, construcții navale, industrie chimică, industrie ușoară, astfel de activități industriale legate de agricultură ar prefigura regiunea ca o zonă industrial-agrară sau agro-industrială puternică, bazată pe complementaritate de activități și pe competitivitate de tipul unor zone asemănătoare din Canada sau Franța.

Viziunea

Viziunea regiunii Sud-Vest Oltenia pentru perioada de programare 2014-2020 este aceea de a deveni un promotor al competitivității atât în domeniul industrial, cât și în agricultură, dar și al economiei digitale prin dezvoltarea unui mediu de afaceri performant bazat pe resurse umane competente, integrarea tehnologiilor inovative și promovarea dezvoltării durabile.

Obiectivul general

Obiectivul strategic global pentru perioada 2014-2020 este dezvoltarea durabilă și echilibrată a Regiunii Sud-Vest Oltenia în vederea reducerii disparitatilor existente între regiunea SV Oltenia și celelalte regiuni ale țării în scopul creșterii nivelului de trai al cetățenilor.

Obiective specifice

Pentru atingerea obiectivului general al PDR 2014-2020, au fost stabilite următoarele obiective specifice, corelate cu prioritățile de finanțare:

- Creșterea atractivității regionale și dezvoltarea durabilă a regiunii prin îmbunătățirea infrastructurii, valorificarea potențialului agricol, a zonelor urbane și a potențialului turistic,

- Creșterea competitivității regionale prin sprijinirea întreprinderilor, dezvoltarea infrastructurii specifice cercetării/inovării și calificarea resurselor umane;
- Protecția și îmbunătățirea mediului prin creșterea calității infrastructurii de mediu și creșterea eficienței energetice

Definirea **priorităților și măsurilor** de dezvoltare la nivel regional pentru viitoarea perioadă de programare 2014-2020 a reprezentat un proces participativ, realizat prin implicarea actorilor regionali relevanți, fiind astfel create premisele necesare pentru identificarea nevoilor reale de dezvoltare ale regiunii Sud-Vest Oltenia.

Domenii prioritare ale Planului de Dezvoltare Regională Sud- Vest Oltenia 2014 - 2020

1. Dezvoltare urbana durabila
2. Creșterea competitivității economice a regiunii
3. Dezvoltarea infrastructurii regionale și locale
4. Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii sociale (sanatate, educație, servicii sociale)
5. Dezvoltarea turismului, valorificarea patrimoniului natural și a mostenirii cultural-istorice
6. Dezvoltarea resurse umane în sprijinul unei ocupări durabile și a incluziunii sociale
7. Dezvoltare rurala durabila și modernizarea agriculturii
8. Protecția mediului și creșterea eficienței energetice

PRIORITATI DE DEZVOLTARE 2014-2020

Prioritatea 1. Dezvoltare urbana durabila.

Orașele reprezintă principalii piloni în economia regiunii iar amenajarea zonelor urbane poate contribui în mod semnificativ la crearea și dezvoltarea unor areale urbane durabile și echilibrate din punct de vedere economic, social, cultural și teritorial.

Orașele din România, de la cele mai mici și până la capitala țării, București, se confruntă cu probleme legate de degradarea spațiului construit, o calitate a vieții nu întotdeauna la standardele sau așteptările majorității cetățenilor și probleme legate de calitatea mediului.

Domeniul de intervenție 1.1: Dezvoltarea infrastructurii de baza in orase

Dezvoltarea infrastructurii urbane constituie o condiție necesară pentru funcționarea optimă a orașelor: crearea de noi locuri de muncă, atractivitatea mediului de afaceri, dezvoltarea turismului, etc, toate fiind influențate de existența și calitatea infrastructurii edilitare.

Operațiuni/activități indicative:

- Dezvoltarea, reabilitarea, modernizarea, extinderea infrastructurii de transport urban și periurban: străzi orășenești, cai de rulare, mijloace de transport ecologic;
- Dezvoltarea durabilă a mijloacelor de transport public, precum și a unor moduri de transport prietenoase mediului (mersul pe jos, ciclism);
- Reabilitarea, modernizarea și **eficientizarea** sistemului de iluminat public și a **rețelelor de alimentare cu energie** ;
- Eficiența energetică a clădirilor și utilitatilor publice (iluminat, transport, etc);
- Dezvoltarea rețelelor de utilități publice și asigurarea accesului populației și agenților economici la această infrastructură: rețele de apă- canal, gaze, electricitate, **agent termic**, inclusiv în spațiul periurban;
- Managementul integrat al deșeurilor
- Protejarea și amenajarea zonelor verzi;
- **Construcție zone de agrement, culturale, sportive (centre de sănătate/spa, terenuri de sport, stadioane)**
- Elaborarea PAT, PIDU, PUZ-uri, **cadastru general**;
- **Reabilitarea zonelor cu probleme de mediu (regularizare cursuri, de râuri, torenți, consolidare maluri, alunecări de teren**
- **Realizarea tunelelor tehnice/infrastructura de telecomunicații și electrice**
- **Infrastructura edilitară (amenajare capele mortuare, cimitire, targuri, piețe agro-alimentare)**
- **Regenerarea urbană a centrelor istorice ale orașelor și municipiilor;**
- Restaurarea , amenajarea, modernizarea obiectivelor de patrimoniu cultural de interes național și local din mediul urban

Domeniul de interventie 1.2: Dezvoltarea economica a oraselor, inclusiv a zonelor periurbane

Toate orasele europene se confruntă cu provocarea de a menține o calitate a vieții ridicată în fața nevoilor sociale crescute cauzate de anumite procese, cum ar fi îmbătrânirea, migrația și creșterea șomajului în rândul tinerilor. În același timp, criza a demonstrat că multe din locurile de muncă slab plătite, de slabă productivitate create în anii de boom economic au fost nesustenabile pe termen lung. Astfel, raportat la mediul de afaceri, investițiile trebuie să vizeze în primul rând modalități de încurajare a creării de locuri de muncă și de creștere a veniturilor.

Operatiuni/activitati indicative:

- Dezvoltarea diferitelor infrastructuri de sprijinire a mediului de afaceri ;
- Dezvoltarea antreprenoriatului local, și sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii;
- **Sprijinirea antreprenoriatului inclusiv a întreprinderilor sociale;**
- Finalizare/ revalorificare/ amenajare a clădirilor abandonate/ **clădirilor existente deținute de autoritățile publice** sau terenurilor nefolosite și pregătirea lor pentru noi activități;

Domeniu de interventie 1.3: Dezvoltarea mediului social al oraselor

Misiunea de combatere a inegalităților în orașe a fost fundamentată în 2007 prin Carta de la Leipzig, care a subliniat importanța concentrării pe cartierele defavorizate. Acest principiu al regenerării urbane integrate a fost consolidat ulterior prin Tratatul de la Lisabona și Declarația de la Toledo - și rămâne în centrul atenției, ca parte din Strategia Europa 2020. La rădăcina acestei abordări este credința că problemele cu care se confruntă cartierele defavorizate pot afecta orașe întregi. Colarul acestui fapt este că aceste probleme pot fi rezolvate numai printr-o implicare la nivelul întregului oraș, unde toți actorii-cheie să își asume un rol adecvat.

Procesul de îmbătrânire rapidă a populației a crescut în mod dramatic costul social și economic de îngrijire a persoanelor vârstnice, devenind o povară tot mai grea pentru familie. Astfel, apelul pentru o mai mare sprijin public pentru familiile în sarcinile lor de îngrijire de zi cu zi și în reconcilierea vieții profesionale și de îngrijire. Municipaliitățile sunt principalii furnizori de îngrijire pentru persoanele dezavantajate.

Operatiuni/activitati indicative:

- Construcția/reabilitarea/modernizarea clădirilor destinate serviciilor sociale (centre de îngrijire a copiilor, centre pentru persoane vârstnice, centre de asistență pentru persoanele cu deficiențe, centre pentru tineret, persoane aflate în dificultate) și dotarea acestora cu echipamente specifice,
- Renovarea și/sau schimbarea folosinței clădirilor existente deținute de autoritățile publice pentru asigurarea unor locuințe sociale de calitate;
- Sprijinirea antreprenoriatului;
- Organizarea de cursuri de calificare/recalificare în vederea inserției/reinserției;
- Furnizarea de servicii de orientare, consiliere, îndrumare;
- Creșterea siguranței publice;

Prioritatea 2. Creșterea competitivității economice a regiunii

Creșterea economică durabilă și îmbunătățirea standardului de viață al populației sunt determinate de dezvoltarea competitivității economice în contextul provocărilor mondiale (globalizarea economiei, deschiderea piețelor internaționale, schimbările tehnologice rapide), provocări ce trebuie să fie transformate în oportunități de către economia românească.

IMM-urile vor fi ajutate să-și îmbunătățească accesul la noile tehnologii și inovații, ceea ce oferă posibilitatea cercetătorilor/oamenilor de știință să-și valorifice mai bine invențiile.

Domeniu de intervenție 2.1: Dezvoltarea infrastructurii de afaceri

Operațiuni/activități indicative:

- Dezvoltarea (crearea, modernizarea/extinderea) incubatoarelor de afaceri, **centre de afaceri**, parcurilor științifice, tehnologice, industriale, clusterelor, piețe de gros, etc;
- Stimularea cooperării și realizării de rețelelor de tip cluster;

Domeniu de intervenție 2.2: Dezvoltarea infrastructurii specifice cercetării și inovării

Operațiuni/activități indicative:

- **Sprijin pentru dezvoltarea activității economice în cadrul infrastructurii entităților de inovare și cercetare;**
- **Sprijin pentru start-up-uri inovative și spin-off-uri;**

Domeniu de intervenție 2.3: Creșterea competitivității IMM-urilor

Operațiuni/activități indicative:

- Sprijinirea activității IMM-urilor (**producție și servicii**), în special a microintreprinderilor și a start-up-urilor;
- Dezvoltarea spiritului antreprenorial, în special prin facilitarea exploatării economice a ideilor noi și prin încurajarea creării de noi întreprinderi;
- Dezvoltarea serviciilor de promovare/ marketing/ consultanță/ internaționalizare pentru firme

Prioritatea 3. Dezvoltarea infrastructurii locale și regionale.

Dezvoltarea infrastructurii de transport reprezintă o condiție necesară pentru implementarea cu succes a celorlalte priorități de dezvoltare ale regiunii, contribuind la creșterea mobilității persoanelor și a mărfurilor, la integrarea zonei cu rețeaua trans-europeană de transport, la combaterea izolării zonelor subdezvoltate și, nu în ultimul rând, la dezvoltarea infrastructurii de transport regionale și locale. O infrastructură de transport eficientă, conectată la rețeaua europeană de transport contribuie la creșterea competitivității economice, facilitează integrarea în economia europeană și permite dezvoltarea de noi activități pe piața internă.

De asemenea, investițiile în infrastructura de transport determină creșterea gradului de mobilitate a persoanelor și bunurilor, iar corelarea cu investițiile în sănătate, educație și

servicii sociale va determina o crestere a adaptabilitatii populatiei la nevoile pietei fortei de munca de la nivel regional/local.

Într-o economie mondială în care dinamicile virtuale sunt în crestere din punct de vedere al gradului de importanță, a logisticii și a transportului, aceste elemente rămân factori cheie ce determină competitivitatea unei țări și a unei regiuni.

Domeniu de interventie 3.1: Reabilitarea infrastructurii locale și regionale de transport

Operatiuni/activitati indicative:

- Crearea unui sistem de transport rutier inteligent la nivel regional, în corelare cu rețelele europene și centurile ocolitoare și a infrastructurii adiacente drumurilor;
- Asigurarea conectivității rețelei de drumuri regionale la rețeaua TEN-T prin modernizarea și reabilitarea rețelei de drumuri județene care asigură conectivitatea (primară și secundară) cu această rețea;
- Modernizarea rețelei de drumuri locale/comunale care asigură conectivitatea cu rețeaua națională;
- Dezvoltarea transportului intermodal și a logisticii aferente;
- Modernizarea și dezvoltarea transportului portuar, aeroportuar și feroviar în vederea îmbunătățirii accesibilității,

Prioritatea 4.. Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii sociale (sanatate, educatie, servicii sociale)

Îmbunătățirea infrastructurii sociale presupune crearea premiselor necesare pentru asigurarea populației cu servicii esențiale, contribuind astfel la atingerea obiectivului european al coeziunii economice și sociale, prin îmbunătățirea infrastructurii serviciilor de sănătate, educație, sociale și pentru siguranță publică în situații de urgență.

Domeniu de interventie 4.1: Infrastructura de sanatate și pentru situatii de urgenta

Infrastructura spitalicească are o situație precară, majoritatea spitalelor care necesită reabilitare fiind mai vechi de 50 sau 100 ani. Serviciile de sanatate se confruntă cu probleme operationale și ca urmare a echipamentelor și utilitatilor depășite tehnic și moral – din camere de boiler, spalatorii, bucatării, și din alte infrastructuri conexe care asigură funcționarea spitalului, acestea fiind mai vechi de 25 ani în majoritatea cazurilor.

Operatiuni/activitati indicative:

- Construirea/modernizarea de spitale (cladiri și echipamente), policlinici, dispensare, ambulatorii, laboratoare, centre de prevenție;
- Dotarea cu echipamente specifice a unităților sanitare și formare profesională;
- infrastructura pentru situații de urgență

Domeniu de interventie 4.2: Infrastructura educationala

Efectele tranzitiei, vizibile mai ales la nivel economic, si-au pus amprenta si asupra sistemului educational. Calitatea educatiei si a reformei educationale sunt afectate de infrastructura insuficienta, de motivatia personalului (salarii foarte mici) si de situatia materiala slaba a populatiei. Discrepantele educationale intre mediul rural si mediul urban sunt inca evidente, scoala in mediul rural confruntandu-se in mod special cu probleme grave : starea precara a cladirilor, lipsa cadrelor didactice in multe din zonele rurale, distante mari pana la scoala, dificultati in a participa la formele secundare de invatamant, plasate predominant la oras.

In invatamantul rural exista probleme grave de acces la educatie datorita conditiilor de acces (de exemplu: existenta localitatilor izolate) datorita infrastructurii educationale si dotarilor necorespunzatoare, a gradului scazut de acoperire geografica si calitatii precare a infrastructurii de transport. In plus, incadrarea insuficienta cu personal didactic calificat a unitatilor scolare din mediul rural ramane un aspect negativ in ceea ce priveste asigurarea accesului la educatie de calitate in mediul rural.

Operatiuni/activitati indicative:

- **Construirea, reabilitarea/modernizarea/extinderea infrastructurii de invatamant preuniversitar, cu accent pe Invatamantul Profesional si Tehnic (inclusiv gradinite) si a infrastructurii universitare;**
- Dotarea cu echipamente specifice;
- Reabilitarea/modernizarea centrelor de formare profesionala continua, inclusiv dotarea cu echipamente specifice;

Domeniu de interventie 4.3: Modernizarea infrastructurii sociale

Analiza socio-economica a evidențiat situația precară a infrastructurii serviciilor sociale si necesitatea realizării de investiții în reabilitarea, modernizarea si dotarea clădirilor în care se desfășoară acestea. Totodată, necesitatea investițiilor apare si ca urmare a stabilirii unor standarde minime de calitate pentru serviciile sociale ce trebuie să fie îndeplinite de centrele sociale. În multe situații, calitatea slabă a infrastructurii si lipsa dotărilor cu echipamente obligă persoanele aparținând grupurilor sociale defavorizate să apeleze la servicii sociale din alte zone, îndepărtate de domiciliu.

Operatiuni/activitati indicative

- Crearea, reabilitarea/modernizarea infrastructurii de servicii sociale, inclusiv dotarea cu echipamente specifice;
- Constructia/modernizarea infrastructurii pentru sprijinirea tranzitiei de la asistenta institutionala la cea de proximitate;
- Promovarea unor programe de preventie in domeniul serviciilor sociale;

Domeniu de interventie 4.4 Dezvoltarea infrastructurii administrative

Operatiuni/activitati indicative

- Crearea, reabilitarea/modernizarea, extinderea infrastructurii administrative
- Dotarea cu mobilier si echipamente
- Cresterea capacitatii institutionale

Prioritatea 5. Dezvoltarea turismului, valorificarea patrimoniului natural si a mostenirii cultural-istorice

O regiune, pentru a-și exprima viabilitatea ca destinație turistică, trebuie să-și pună în evidență elementele sale definitorii, dar și activitățile din sfera recreativă, curativă sau culturală în care s-a specializat (Cocean et al., 2002, pp. 297-298). În condițiile crizei economice actuale, foarte mulți specialiști consideră turismul ca fiind unul dintre sectoarele cu cel mai ridicat potențial de a oferi creșterea și dezvoltarea economică la nivel internațional.

Existența unui patrimoniu turistic valoros (așa cum este cazul regiunii Sud-Vest Oltenia) nu conduce automat la manifestarea unui turism profitabil, decât dacă acesta este însoțit de o infrastructura și servicii corespunzătoare, care să le facă accesibile turiștilor și să le pună în valoare.

Turismul va fi, în următorii ani, elementul-cadru al dezvoltării locale, factor esențial pentru creșterea standardului de viață al populației din Regiunea Sud-Vest Oltenia și pol al atragerii de investitii.

Domeniu de interventie 5.1: Îmbunătățirea accesibilității și valorificării patrimoniului cultural al regiunii

Atât analiza potențialului turistic regional, cât și consultările cu actorii locali, prin intermediul grupurilor de lucru, au arătat că patrimoniul cultural trebuie considerat ca fiind caracteristica turistică de top a regiunii.

Mănăstirile, arhitectura din mediul urban și rural, siturile arheologice sunt, fără îndoială, un punct principal de interes pentru orice turist care vizitează Oltenia și, în mod special, un motiv pentru acesta să vină și să petreacă timp în regiune.

Un astfel de patrimoniu are nevoie de protecție, acest aspect constituind un element adițional valorificării turistice a patrimoniului regiunii prin restaurarea pieselor aflate în condiții inadecvate pentru a fi integrate în circuitul turistic, precum și măsurilor de îmbunătățire a accesului turistic prin intermediul infrastructurii fizice și măsurilor adecvate de promovare. Prioritatea discutată în continuare se adresează tuturor tipurilor de intervenție care sunt legate de patrimoniul cultural al regiunii și valorificarea sa turistică.

Operatiuni/activitati indicative

- Restaurarea și valorificarea turistică a patrimoniului arhitectural și cultural **și dotarea acestora în mod corespunzător;**
- **Crearea infrastructurii necesare pentru punerea în valoare a patrimoniului;**
- Creșterea accesului la obiectivele de patrimoniu cultural și arhitectural;
- Sprijin pentru inițiativele de valorificare a specificului etnografic și etnic;

Domeniu de interventie 5.2: Crearea/modernizarea infrastructurii de turism in vederea cresterii atractivitatii regiunii

În Oltenia exista 3 zone bogate în ape minerale: în Mehedinți (Bala, Schela Cladovei, Gura Văii), în Gorj (Săcelu), în Vâlcea (Govora, Băile Olănești, Călimanești-Căciulata). Alte zone au potențial de a deveni puncte balneare. În oricare dintre situații, activele existente au nevoie de investiții consistente pentru a putea fi deplin valorificate.

Operatiuni/activitati indicative:

- Dezvoltarea potențialului turistic balnear de relaxare, spa și medical;
- Dezvoltarea economica locala prin valorificarea specificului turistic local (montan, dunarean, rural, de pescuit, etc)
- Investiții pentru **crearea** reabilitarea, **extinderea** și modernizarea structurilor de cazare, alimentație și agrement în stațiuni și in localitățile cu potențial turistic
- Dezvoltarea infrastructurii de turism de utilitate publica
- Dezvoltarea infrastructurii de turism de utilitate privata (partii de schi, terenuri de sport, parcuri de distractii, bazine de inot, etc);
- Investiții publice locale pentru infrastructura de acces i servicii publice la stațiuni și localitățile cu potențial

Prioritatea 6. Dezvoltare rurala durabila si modernizarea agriculturii si a pescuitului

Regiunea Sud-Vest Oltenia detine numeroase avantaje care, printr-o valorificare corespunzătoare, pot asigura încadrarea acesteia în topul regiunilor agricole europene. În prezent, deti o mare parte a populatiei desfășoară activități agricole, si în ciuda abundenței resurselor, aportul agriculturii la nivelul PIB regional este foarte scăzut. Pentru a ameliora această situatie, sunt necesare investitii masive în retehnologizarea acestui sector, precum si asigurarea unei pregătiri profesionale adecvate a personalului ce activează în acest domeniu.

O politică de dezvoltare rurală echilibrată nu este o opțiune pentru viitor, ci o necesitate, cu atât mai mult având în vedere faptul că problema dezvoltării agriculturii și spațiului rural are conotații naționale importante și reprezintă o problemă extrem de complexă și de actualitate atat în România, cat si in regiune. Tocmai în vederea unei dezvoltări economice, sociale și de mediu durabile a zonelor rurale, și pornind totodată de la diagnoza socio-economica a spațiului rural, trebuie luate o serie de măsuri care să răspundă nevoilor imediate de dezvoltare a spațiului rural.

Operatiuni/activitati indicative:

- Îmbunătățirea accesibilitatii in mediul rural;
- Dezvoltarea sociala a comunităților rurale;
- Protejarea identitatii culturale
- Încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultură, în silvicultură și în zonele rurale

- Creșterea competitivității tuturor tipurilor de agricultură și creșterea viabilității exploatațiilor
- Promovarea organizării lanțului alimentar și nealimentar și a gestionării riscurilor în agricultură și silvicultură
- Refacerea, conservarea și consolidarea ecosistemelor care sunt legate de agricultură și silvicultură
- Promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției spre o economie cu emisii reduse de carbon și rezistentă la schimbările climatice în agricultură, produse alimentare și sectorul forestier
- Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale

Prioritatea 7. Dezvoltarea resurselor umane in sprijinul unei ocupari durabile si a incluziunii sociale

Ocuparea fortei de munca, coeziunea sociala si educatia ar trebui sa ramana principalele preocupari pentru tara noastra. Reducerea saraciei ramane, de asemenea, o prioritate foarte importanta si o parte considerabila din resursele disponibile ar trebui dedicata promovarii incluziunii active.

Domeniu de interventie: 7.1 Investitii in educatie, competente si invatare pe tot parcursul vietii

Operatiuni/activitati indicative:

- Masuri pentru prevenirea parasirii timpurii a scolii si promovarea accesului egal la invatamant;
- Dezvoltarea sistemului de educatie (preuniversitar si universitar) si formare profesionala initiala si facilitarea tranzitiei de la scoala la piata muncii;
- Dezvoltarea sistemului de formare profesionala continua (FPC), cresterea accesului si participarii la invatarea pe intreg parcursul vietii
- Cresterea adaptabilitatii fortei de munca si a intreprinderilor la nevoile pietei muncii
- **Actiuni de constientizare a populatiei (simtul civic) si de aparteneta la comunitatea locala**
-

Domeniul de interventie 7.2: Ocupare si mobilitate pe piata fortei de munca

Operatiuni/activitati indicative:

- Stimularea ocuparii prin intermediul AES (activitati economie sociala);
- Stimularea activitatilor independente si a spiritului antreprenorial;
- Activitati de informare/consiliere/mediere in vederea cresterii gradului de coeziune si consens la nivelul comunitatii;

- Masuri active pe piata fortei de munca si instruire in special pentru someri si grupuri dezavantajate;
- Accesul la angajare pentru persoanele aflate in cautarea unui loc de munca, persoanele inactive, etc

Domeniul de interventie 7.3: Incluziune sociala si combaterea saraciei

Operatiuni/activitati indicative:

- Promovarea economiei sociale si a intreprinderilor sociale;
- Planuri integrate in care locuintele sociale sunt insotite in special de interventii in educatie, sanatate si ocupare;
- Dezvoltarea serviciilor sociale si de voluntariat in sprijinul cetatenilor
- Consolidarea capacitatii institutionale

Prioritatea 8. Protectia mediului si cresterea eficientei energetice

Gestionarea rationala si eficienta a resurselor naturale, in special a energiei, reprezinta o provocare critica de mediu, sanatate si competitivitate. Acestea constituie, de asemenea, un potential important pentru cresterea economica si crearea de locuri de munca.

Domeniul de interventie: 8.1 Imbunatatirea eficientei energetice in sectorul public si privat

Operatiuni/activitati indicative:

- reabilitarea si modernizarea termica a cladirilor existente, precum si/sau a sistemelor de alimentare cu caldura pentru incalzirea si prepararea apei calde menajere, prin folosirea panourilor solare sau a altor elemente inovative;
- interventii la nivelul elementelor de constructie exterioare;
- contorizarea utilitatilor la nivel de cladire;
- modernizarea echipamentelor de productie a utilitatilor termice;
- reabilitarea si modernizarea sistemului de iluminat public;

Domeniul de interventie 8.2: Modernizarea infrastructurii de mediu

Operatiuni/activitati indicative:

- Reabilitarea/extinderea retelelor de apa si canalizare la nivel local (inclusiv in localitatile rurale)
- Managementul integrat al deseurilor, calitatea apei si biodiversitatea
- Gestionarea apei si a apelor uzate
- Reconstructia ecologică a zonelor degradate

Domeniul de interventie 8.3: Promovarea adaptarii la schimbarile climatice, prevenirea si gestionarea riscurilor

Operatiuni/activitati indicative:

- Reducerea emisiilor de gaze cu efect de sera in sectorul agricol si forestier;
- Eficientizarea consumului de energie si promovarea surselor regenerabile de energie
- Sprijin pentru investitii de prevenire a riscurilor si masuri de gestionare a riscurilor (gestionarea inundatiilor, prevenirea incendiilor forestiere, regenerarea padurilor);
- Actiuni de constientizare